

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9295/2547

นางสาวสิริกุล เคียงสมใจทัก นางสาวณัฐวดี เคียงสม กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1722, ป.พ.พ. มาตรา 1627, ป.พ.พ. มาตรา 1629, ป.พ.พ. มาตรา 1630, ป.พ.พ. มาตรา 1719

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ ป. ทำนิติกรรมโอนทรัพย์สินมรดกให้แก่ตนเองซึ่งไม่ใช่ทายาท แม้จะเป็นการตอบแทนการเอาเงินส่วนตัวชำระหนี้ไถ่ถอนจำนองแทนกองมรดก อันเป็นการจัดการมรดกทั่วไป ก็ไม่มีอำนาจกระทำเพราะเป็นปฏิปักษ์ ต่อกองมรดก เมื่อผู้ตายมิได้ทำพินัยกรรมอนุญาตและ ป. ไม่ได้รับอนุญาตจากศาลจึงเป็นการฝ่าฝืน ป.พ.พ. มาตรา 1722 ย่อมตกเป็นโมฆะ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ 3648 และ 10583 ตำบลโกรกกราก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร คืนแก่โจทก์ ให้จำเลยทั้งสองขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าว และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าเสียหายอัตราเดือนละ 3,000 บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจำเลยทั้งสองจะ ขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดิน จำเลยทั้งสองให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ส่งมอบโฉนดที่ดินคืนแก่โจทก์ ให้จำเลยทั้งสองขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินพิพาท ห้ามจำเลยทั้งสองเกี่ยวข้องในที่ดินพิพาทต่อไป และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าเสียหายเดือนละ 3,000 บาท นับแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2541 จนกว่าจำเลยทั้งสองและบริวารจะออกจากที่ดินพิพาทแก่โจทก์ กับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยทั้งสองฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าโจทก์เป็นบุตรนอกกฎหมายที่นายสมพงษ์ผู้ตายได้รับรองแล้ว ส่วนเรือดริประสิทธิ์ซึ่งเป็นบิดาของจำเลยที่ 1 และเป็นสามีของจำเลยที่ 2 นั้น เป็นพี่ของผู้ตาย เดิมที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 3648 และ 10583 ตำบลโกรกกราก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีชื่อผู้ตายเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2531 นายสมพงษ์ถึงแก่ความตาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งเรือดริประสิทธิ์เป็นผู้จัดการมรดก ต่อมาในปี 2532 เรือดริประสิทธิ์ได้ปลูกสร้างบ้านเลขที่ 50 ก. ลงบนที่ดินโฉนดเลขที่ 3648 และเรือดริประสิทธิ์กับจำเลยทั้งสองได้เข้าอยู่อาศัยในบ้านหลังดังกล่าว ปี 2534 เรือดริประสิทธิ์ในฐานะผู้จัดการมรดกได้โอนที่ดินทั้งสองแปลงเป็นของตน จากนั้นในปี 2537 เรือดริประสิทธิ์ถึงแก่ความตาย จำเลยทั้งสองยังคงพักอาศัยอยู่ที่บ้านหลังดังกล่าว และจำเลยที่ 1 เป็นผู้ยึดถือโฉนดที่ดินพิพาททั้งสองแปลงไว้ ต่อมาปี 2540 ศาลมีคำสั่งตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของนายสมพงษ์ โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกได้บอกกล่าวให้จำเลยทั้งสองขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาท โฉนดเลขที่ 3648 และให้จำเลยที่ 1 ส่งมอบโฉนดที่ดินพิพาททั้งสองแปลงคืนโจทก์ ปัญหาตามฎีกาของจำเลยทั้งสองที่ว่า ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงยังคงเป็นทรัพย์สินมรดกของนายสมพงษ์หรือไม่นั้น เมื่อนายสมพงษ์ผู้ตายมิได้ทำพินัยกรรมไว้ทรัพย์สินมรดกย่อมตกแก่ทายาทโดยธรรม แม้โจทก์จะเป็นบุตรนอกกฎหมายของนายสมพงษ์ แต่นายสมพงษ์ก็ได้รับรองแล้วซึ่งตาม ป.พ.พ. มาตรา 1627 ให้

ถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงเป็นทายาท โดยธรรมลำดับที่ (1) มีสิทธิได้รับมรดกก่อนเรื่อตรีประสิทธิ์ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมลำดับที่ (3) ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1629 และย่อมส่งผลให้เรื่อตรีประสิทธิ์ไม่มีสิทธิในทรัพย์มรดกของนายสมพงษ์ผู้ตายเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา 1630 วรรคหนึ่ง เรื่อตรีประสิทธิ์ในฐานะผู้จัดการมรดกคงมีเพียงสิทธิและหน้าที่ที่จะทำการอันจำเป็นเพื่อจัดการมรดกโดยทั่วไปหรือเพื่อแบ่งปันทรัพย์มรดก ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1719 ซึ่งจะต้องแบ่งส่วนมรดกให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิในมรดกตามที่กฎหมายบัญญัติเท่านั้น การที่เรื่อตรีประสิทธิ์ในฐานะผู้จัดการมรดกโอนที่ดินที่พิพาททั้งสองแปลงให้แก่ตนเองทั้งที่ไม่มีสิทธิรับมรดกดังกล่าวจึงเป็นการกระทำโดยปราศจากอำนาจไม่มีผลผูกพันแต่ประการใด นอกจากนี้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1722 ยังห้ามผู้จัดการมรดกมิให้ทำนิติกรรมใด ๆ ซึ่งตนมีส่วนได้เสีย เป็นปฏิปักษ์ต่อกองมรดก เว้นแต่จะมี พินัยกรรมอนุญาตหรือได้รับอนุญาตจากศาล การที่เรื่อตรีประสิทธิ์ทำนิติกรรมโอนทรัพย์มรดกให้แก่ตนเองซึ่งไม่ใช่ทายาท ถึงแม้จะเป็นการตอบแทนการเอาเงินส่วนตัวชำระหนี้ไถ่ถอนจำนองแทนกองมรดกอันเป็นการจัดการมรดกทั่วไปตามที่จำเลยทั้งสองอ้างมาในฎีกา ก็ไม่มีอำนาจกระทำเพราะเป็นปฏิปักษ์ต่อกองมรดก เมื่อผู้ตายมิได้ทำ พินัยกรรมอนุญาตและไม่ได้รับอนุญาตจากศาลย่อมตกเป็นโมฆะ จึงไม่ทำให้เรื่อตรีประสิทธิ์ได้กรรมสิทธิในที่ดินมรดกทั้งสองแปลงโดยนิติกรรมแต่ประการใด พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

องค์คณะ

สมชัย จิงประเสริฐ · พีรพล จันทร์สว่าง · บุญรอด ตันประเสริฐ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/9295/2547>